

Rapport fra tokt med F/F «Johan Hjort» til Sydøst Grønland i august–september 1964

Av Johan Blindheim og Erling Bratberg.

FISKERIDIREKTORATETS HAVFORSKNINGSINSTITUTT

Dette året var det toktskifte i Reykjavik, og en startet derfra den 17. august. Undersøkelsene tok til den 18. august med et hydrografisk snitt fra værstasjon «A» til Kunerinak (Kapp Tordenskjold). Deretter ble det tatt et hydrografisk snitt fra Prins Christians Sund mot øst, og frem til den 8. september arbeidet en i området mellom Prins Christians Sund og Sardlermiut (Storøya) med hydrografi, ekkoloddregistreringer og fiskeforsøk med line etter torsk og kveite. Undersøkelsene ble avsluttet med et hydrografisk snitt fra Kapp Edward Holm i Grønland til Bjargtangar i Island den 9.–10. september, og skipet var tilbake i Bergen om kvelden den 14. september.

«Johan Hjort» ble ført av Petter Myrseth og Erling Bratberg var toktleder. Den vitenskapelige og tekniske stab besto ellers av J. Blindheim, B. Brynildsen, S. Agdestein, O. Chruickshank og M. Øvretveit.

Fig. 1 viser stasjonsnett og kursene fra toktet.

Hydrografi.

Værforholdene var meget gode under toktet, så det hydrografiske programmet kunne gjennomføres som planlagt. Stasjonsnettet var det samme som i 1963 med 57 hydrografiske stasjoner fordelt på 5 snitt:

1. Fra Prins Christians Sund mot øst:
 $60^{\circ}03'N, 42^{\circ}55'W - 60^{\circ}03'N, 38^{\circ}50'W$.
2. Mellom Kapp Tordenskjold og værskip-stasjon «A»:
 $61^{\circ}24'N, 42^{\circ}10'W - 62^{\circ}00'N, 33^{\circ}00'W$.
3. Fra Kapp Møsting mot sørøst:
 $63^{\circ}35'N, 39^{\circ}58'W - 62^{\circ}44'N, 36^{\circ}45'W$.
4. Fra Kapp Dan mot sørøst:
 $65^{\circ}26'N, 36^{\circ}50'W - 64^{\circ}19'N, 34^{\circ}00'W$.
5. Mellom Kapp E. Holm og Bjargtangar:
 $67^{\circ}45'N, 31^{\circ}49'W - 65^{\circ}33'N, 24^{\circ}41'W$.

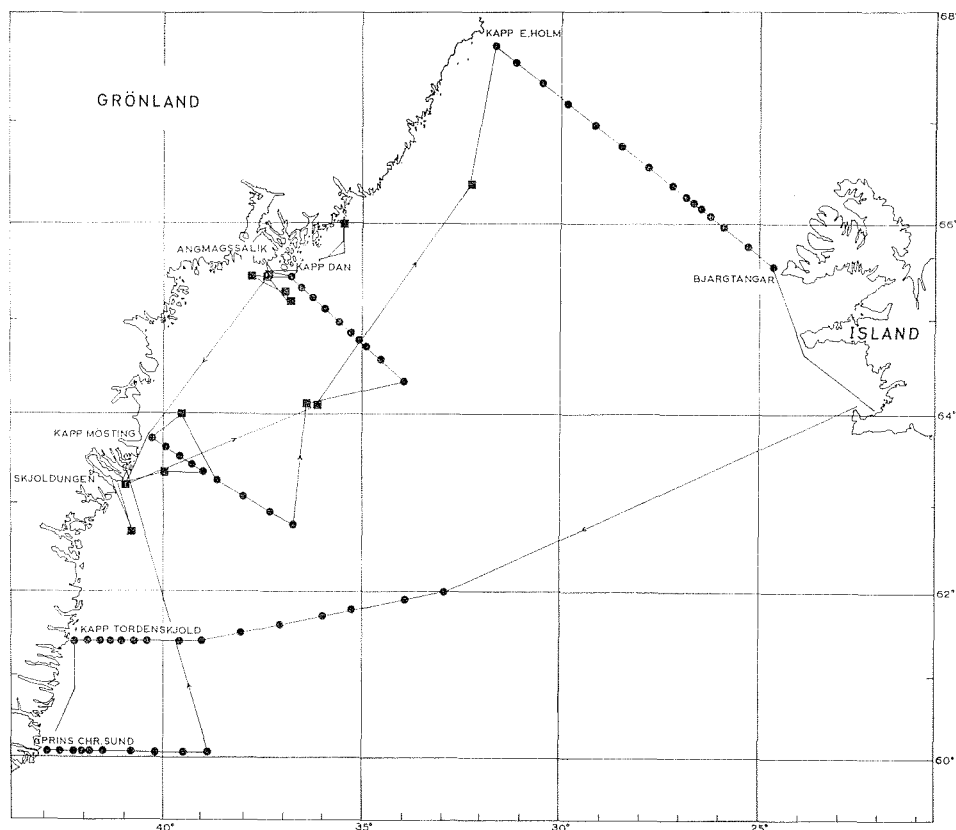

Fig. 1: «Johan Hjort», Sydøst Grønland, august–september 1964.
Kurser og stasjonsnett. ● :hydrografiske stasjoner. ■ :linestasjoner.

På stasjonene ble temperaturen også registrert med bathytermograf fra overflaten til 250 m, eller fra overflaten til 10 m over bunnen på stasjoner som var grunnere enn 250 m. I forbindelse med fiskeforsøkene ble det dessuten tatt 16 stasjoner med bathytermograf.

Tidligere er det foretatt tokter til Sydøst Grønland i årene 1959, 1961, 1962 og 1963 på samme tid av året. I sammenlikning med disse årene ser det ut som om temperaturen i sjøen stort sett var normal for årstiden. Mengden av kaldt polarvann langs kysten lå nær gjennomsnittet for de tidligere årene. Utover fra eggakanten var overflatelaget varmere enn tidligere. Grunnen til dette er sannsynligvis stor varmetilførsel fra atmosfæren da en i år hadde hatt en forholdsvis varm sommer i Øst Grønland

Temperaturen ved bunnen på fiskestasjonene lå mellom 1°C og 6°C, men vanligvis rundt 4°C. De høye temperaturene nær 6°C ble observert på et par kveitelinestasjoner ved eggakanten, der dypet var ca. 500 m.

Isforholdene var gunstige. Bare i området ved Skjoldungen var det en del grov drivis, men denne var nokså spredt. Antallet av isfjell så ut til å være større i år enn de siste årene.

Torskeundersøkelsene.

Det ble på toktet ikke registrert pelagiske forekomster av torsk hverken ute på bankene eller inne i fjordene. Steder hvor en tidligere år hadde hatt større registreringer av pelagiske torskeforekomster ble avsøkt flere ganger med ekkoloddene, men med negativt resultat. Fiskeforesøkene med bunnline ga også et magert utbytte, idet en på 13 linestasjoner tilsammen bare fikk 172 torsk. Heller ikke de norske fiskebåtene fikk torsk. De hadde fisket forholdsvis bra i den første uken av august, men så var torsken plutselig blitt borte, og etter den 15. august meldte alle de norske fiskebåtene som lå fordelt i området mellom Kapp Farvell og Angmagssalik om svart hav. Bare inne i Angmagssalikfjorden ble det meldt om torskefangster av grønlandere. Der hadde fisket tatt til noe senere enn vanlig, men fangstene var betydelig mindre enn vanlig.

Kveiteundersøkelsene.

På de 13 linestasjonene ble det tilsammen tatt 54 kveiter. Den største fangsten var på 28 kveiter. En av kveitene veide 57 kg, men de aller fleste var heller småfalne. Det ble merket 32 kveiter. De øvrige ble det tatt biologiske data av.